

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 8Pc/21/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117220182
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mgr. Michaela Priesolová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2018:5117220182.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Mgr. Michaelou Priesolovou v právnej veci navrhovateľa: J. T., B.. XX.X.XXXX, O. X. Y.. K. Č.. XXXX/XX, Ž., Š. C. U. a oprávneného z výživného: J. T., B.. XX.XX.XXXX, O. X. J. XXX, Š. C. U.R, o zníženie výživného, takto

r o z h o d o l :

I. Súd návrh navrhovateľa na zníženie výživného z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 29.6.2017 doručeným súdu dňa 29.6.2017 domáhal voči synovi, oprávnenému z vyživovacej povinnosti, jej zníženia zo sumy 82,98 Eur mesačne na sumu 50,- Eur mesačne.

2. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Žilina sp.zn. 30P/177/2005 zo dňa 27.2.2006 bola určená jeho vyživovacia povinnosť k synovi Danielovi Matejčíkovi vo výške 82,98 Eur. Dôvodom zníženia výživného mala byť zmena pomerov na strane povinného z výživného, t.j. navrhovateľa, ktorý je dlhodobo vedený ako uchádzač o zamestnanie od 9.9.2015. Navrhovateľ zároveň súdu uviedol, že jeho mesačné výdavky v sume 325,- Eur mu hradí titulom pôžičky jeho matka.

3. Dňa 27.3.2018 doručil na výzvu súdu vyjadrenie k návrhu oprávnený z výživného (č.l. 23). Z vyjadrenia oprávneného z výživného vyplýva, že je študentom gymnázia a od jesene 2018 nastúpi na vysokoškolské štúdium v Bratislave. Oprávnený uviedol, že výživné je už teraz nízke, nepostačujúce a neadekvátne. Poznamenal, že navrhovateľ ho od roku 2012 neuhrádza riadne, čo vyplýva aj zo skutočnosti, že bola voči nemu vedená exekúcia a tiež bol odsúdený z prečinu zanedbania povinnej výživy. Mesačné výdavky oprávneného sú v sume 60,- eur na bežné výdavky, 60,- Eur ročne na študijné pomôcky, 50,- Eur po dobu 4 rokov na stužkovú slávnosť. Dlh navrhovateľa voči nemu a jeho sestre jej približne 4.000,- Eur. Oprávnený zdokladoval svoje výdavky ako aj potvrdenie o návšteve školy. V zmysle zákona je považovaný do 31.8.2018 za študenta strednej školy

4. dňa 4.6.2018 doručil navrhovateľ vyjadrenie k vyjadreniu oprávneného (č.l. 49), v ktorom konštatoval, že uvedené podanie nepísal navrhovateľ, ale jeho matka, s ktorou sa rozišiel v zlom a chce mu teraz škodiť. Tvrdenie, že sa o deti nestará sa nezakladá na pravde, nakoľko sa s nimi stretáva podľa možností a zaujíma sa o ne.

5. Dňa 12.6.2018 doručil oprávnený z výživného (č.l. 50) vyjadrenie k vyjadreniu navrhovateľa, v ktorom zotrval na tom, že zníženie výživného nie je prípustné, pretože už teraz je nízke. Poukázal na to, že navrhovateľ je dlhodobo nezamestnaný a vlastne 20 rokov poriadne nepracoval, čím sa vyhýba úhradám

svojich dlhov a exekúciám. Opätovne zdôraznil, že jeho výdavky vzrastú, nakoľko bude študovať na vysokej škole. Rovnako poukázal na to, že vo veci sestry oprávneného, súd konanie o návrhu na zníženie výživného zastavil. O čom doložil súdu rozhodnutie sp.zn. 9P/144/2017 zo dňa 21.2.2018.

6. Súd následne vo veci nariadil termín pojednávania na 2.7.2018, na ktorom vec prejednal a rozhodol za prítomnosti navrhovateľa, oprávneného z výživného a jeho splnomocnenej zástupkyne. Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že je dlhodobejšie nezamestnaný a nie je v jeho možnostiach platiť výživné. Ak sa mu zmenia pomery a bude mať prácu, bude platiť vyššie výživné. V súčasnosti si hľadá prácu v Rakúsku a naposledy pracoval v roku 2015 krátko tiež v Rakúsku. Na otázku súdu, prečo dlhodobo nepracuje uviedol, že môže predložiť doklady o tom, že si prácu hľadá, ktoré predkladá úradu práce. Okrem toho poznamenal, že nie je pravdou, že sa o oprávneného z výživného nestará, dáva mu peniaze do ruky, niekedy mu kupuje oblečenie a podobne. Oprávnený z výživného na pojednávaní zopakoval, že určené výživné je už teraz prinízke a v súčasnosti si navrhovateľ voči nemu vôbec neplní vyživovaciu povinnosť. Tvrdenie o tom, že mu dáva peniaze do ruky sa nezakladá na pravde. Pravdou je, že mu občas kúpi nejaké oblečenie alebo iné drobnosti. Z vyjadrení oprávneného a jeho splnomocnenej zástupkyne na pojednávaní vyplynulo, že navrhovateľ je podmiennečne odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy, pričom mu aktuálne plynie skúšobná doba podmiennečného trestu. Napriek tomu si vyživovaciu povinnosť neplní. Podľa vyjadrení splnomocnenej zástupkyne oprávneného sa navrhovateľ dlhodobou nezamestnanosťou vyhýba plneniu nielen vyživovacej povinnosti ale aj plateniu dlhov a exekúciu. Za obdobie 20 rokov vlastne navrhovateľ poriadne nepracoval. Navrhovateľ uvedené tvrdenie vyvrátil, keď konštatoval, že pracoval aj ako zamestnanec, aj ako živnostník. Naposledy krátko v roku 2015 v Rakúsku.

7. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, výsluchom účastníkov a zistil nasledovný skutkový stav.

8. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

11. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

15. Súd mal v konaní za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Žilina sp.zn. 2C/113/2009 zo dňa 5.11.2009, právoplatným dňa 15.1.2010 (nie rozsudkom Okresného súdu v Žiline sp.zn. 30P/177/2005 zo dňa 27.2.2006 ako uviedol v návrhu navrhovateľ) bola navrhovateľovi určená voči oprávnenému z výživného vyživovacia povinnosť vo výške 82,98 Eur. Navrhovateľ je dlhodobo nezamestnaný, a to od 9.9.2015. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline vyplýva, že navrhovateľ bol evidovaný ako nezamestnaný aj v období od 10.11.1993 do 23.11.1995, od 12.6.1996 do 31.11.1997,

od 28.6.200 do 29.9.2008, od 9.2.2011 do 24.4.2012. Z vyjadrenia navrhovateľa vyplýva, že nepoberá žiadne štátne sociálne dávky ani dávku v nezamestnanosti. Nemá žiaden majetok a žije v podnájme, kde mesačne platí 150,- Eur. Jeho mesačné výdavky sú vo výške 325,- Eur, pričom mu ich pôžičkou poskytuje jeho matka. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni na navrhovateľa vyplynulo, že žiadne dávky v súčasnej dobe nepoberá a je nezamestnaný. Na pojednávaní na otázku sudkyne navrhovateľ uviedol, že súdu môže predložiť potvrdenia, ktoré predkladá úradu práce o hľadaní práce, ďalej poznamenal, že si práve hľadá prácu v Rakúsku. Ani po predbežnom právnom posúdení zo strany súdu navrhovateľ neuviedol, prečo dlhodobo nepracuje a neuviedol ani žiadne zdravotné či iné dôvody, ktoré by boli prekážkou v tom, aby mohol pracovať.

16. Z vyjadrení oprávneného z výživného a predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že oprávnený z výživného bol v školskom roku 2017/2018 študentom 4.ročníka gymnázia v Žiline. V zmysle zákona je preto do konca prázdnin, považovaný za študenta strednej školy. Podľa jeho vyjadrení bude pokračovať v štúdiu na vysokej škole. Oprávnený z výživného súdu zdokladoval svoje mesačné výdavky pozostávajúce zo sumy 60,- eur na bežné výdavky, 60,- eur ročne na študijné pomôcky, 50,- eur po dobu 4 rokov na stužkovú slávnosť. Oprávnený z výživného žije v spoločnej domácnosti s matkou a maloletou sestrou. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplynulo, že vymeriavací základ matky je v priemere 500,- Eur mesačne. Oprávnený z výživného si príležitostne privyrába na základe dohody o brigádnickej práci študentov.

17. Ďalej z listinných dôkazov predložených oprávneným z výživného vyplýva, že voči navrhovateľovi bol podaný návrh na vykonanie exekúcie na výživné pre oprávneného a Tamaru Matejčikovú, vedené pod zn. EX 13/2012, pričom do 14.8.2017 sa nepodarilo vymôcť žiadnu sumu. Navrhovateľ bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Žilina sp.zn. 3T/34/2017 pre prečin zanedbania povinnej výživy, kde mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody so skúšobnou dobou 2 roky. Z potvrdenie úradu práce, tvrdení oprávneného a jeho splnomocnenej zástupkyne vyplynulo, že navrhovateľ je dlhodobo nezamestnaný, aktuálne od 9.9.2015, pričom bol aj v minulosti dlhodobo nezamestnaný. Navrhovateľ síce v konaní deklaroval, že jeho mesačné výdavky sú vo výške 325,- Eur a uhrádza ich titulom pôžičky od svojej matky, ktorá je však podľa vyjadrení oprávneného dôchodkyňou a nemôže byť v jej finančných možnostiach uvedené sumy navrhovateľovi poskytovať. Navrhovateľ žiadnym spôsobom súdu nepreukázal, prečo je dlhodobo nezamestnaný, či má zdravotné alebo iné dôvody, ktoré by boli prekážkou v hľadaní práce.

18. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Povinný môže mať príjmy z jedného alebo viacerých zdrojov, z výkonu závislej činnosti, z podnikateľskej činnosti, autorské honoráre, odmeny za zlepšovacie návrhy, vynálezy, z prednáškovej činnosti, odmeny za výkon rôznych funkcií, za účasť v kontrolných a iných orgánoch, v stavovských organizáciách, môže mať majetkovú účasť v podnikateľských subjektoch, príjmy z prenájmu nehnuteľností, dividendy, príjmy z tichého spoločenstva, dávky sociálneho zabezpečenia. Pokiaľ je povinný nezamestnaný, skúmajú sa dôvody takéhoto stavu, situácia na trhu práce, jeho aktivita smerujúca k získaniu zamestnania, dôvod ukončenia posledného pracovného pomeru a podobne.

19. V súdnej veci navrhovateľ nepreukázal, že sa aktívne snažil získať zamestnanie. Poukázal iba na potvrdenia poskytované úradu práce pri nahlasovaní uchádzača do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Nijakým spôsobom súdu nedeclaroval, prečo dospelý muž v produktívnom veku, ktorý má dve vyživovacie povinnosti voči svojim nezaopatreným deťom, si nie je schopný nájsť prácu adekvátnu svojmu vzdelaniu a schopnostiam takmer tri roky nepretržite, a to v čase, kedy pracovný trh ponúka mnohé pracovné príležitosti. Tvrdenie oprávneného z výživného a jeho splnomocnenej zástupkyne o tom, že sa dlhodobou nezamestnanosťou navrhovateľ iba vyhýba plneniu svojich povinností v tomto svetle vyznieva ako dôvodné.

20. Podľa § 78 ods.1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. K zmene pomerov môže dôjsť na strane oprávneného, povinného alebo na oboch stranách.

Podľa okolností konkrétneho prípadu môže ísť o subjektívne, ako aj objektívne skutočnosti, o zmenu v oblasti príjmových pomerov, výdavkov, celkových majetkových pomerov. Nie je vylúčené, aby sa ako zmena pomerov posúdil aj vzniknutý rozpor s dobrými mravmi. V praxi sa najčastejšie uplatňujú nasledujúce dôvody: zmena potrieb dieťaťa z dôvodu začiatku plnenia školskej dochádzky, prechod medzi jednotlivými stupňami školského systému, ďalej zmena zdravotných pomerov, strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti a podobne.

21. Navrhovateľ je podľa nim predloženého potvrdenia nezamestnaný od 9.9.2015.. Na pojednávaní ani v písomných vyjadreniach sa navrhovateľ nevyjadril, prečo nepracuje a prečo si nedokáže nájsť adekvátnu prácu, aby sa mohol postarať o svoje deti. V prípade prekážok v práci zo zdravotných dôvodov tieto nijakým spôsobom nepreukázal. Súd preto dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k takej zmene pomerov na strane navrhovateľa alebo oprávneného z výživného, ktoré by odôvodňovali zníženie súdom určeného výživného zo sumy 82,89 Eur mesačne na 50,- Eur mesačne. Pri rozhodovaní o zmene rozsahu výživného prípadne pri rozhodovaní o znížení výživného prihliada súd na to, aby rozsah odôvodnenosti potrieb dieťaťa zodpovedal reálnym schopnostiam a možnostiam výživou povinných rodičov, pričom povinnosťou súdu pri rozhodovaní o tejto zmene rozsahu výživného je vykonať porovnanie pomerov - skutočností dôležitých pre určenie výživného tak na strane dieťaťa, ako aj u jeho rodičov, a to v čase predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi existujúcimi v čase nového rozhodovania, na základe úplných výsledkov dokazovania. To znamená, že musí byť preukázané, či a v čom ide o zmenu pomerov, zmenu podstatnú, nielen prechodnú. Pre zmenu rozhodnutia o výživnom nepostačuje len úvaha o tom, že doterajšie výživné je už nepostačujúce, či všeobecné konštatovanie o zmene pomerov v dôsledku uplynutia určitého času. Navrhovateľ je v produktívnom veku a nepreukázal súdu, z akých dôvodov nepracuje. Je teda vecou otca, aby si našiel prácu ohodnotenú adekvátne jeho vzdelaniu tak, aby si mohol riadne plniť vyživovaciu povinnosť. Pre úplnosť súd poznamenáva, že v čase, kedy bola určená vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči oprávnenému z výživného, t.j. v roku 2009, bol oprávnený z výživného žiakom základnej školy v piatom ročníku. Teda bol dieťa s inými (nižšími) materiálnymi potrebami ako je v čase rozhodovania súdu o návrhu na zníženie výživného, kedy ide o dospelého muža s adekvátnymi výdavkami a materiálnymi potrebami. Je absolútne neprípustné, aby výživné na plnoleté dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť kleslo pod sumu 82,89 Eur mesačne. Je nepochybné, že plnoletý syn navrhovateľa má výdavky dospelého muža, pričom sústavnou prípravou na budúce povolanie nie je schopný sám sa živiť a obaja rodičia sú povinní mu poskytnúť adekvátne výživné. Súd preto návrh na zníženie vyživovacej povinnosti ako nedôvodný zamietol.

22. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Podľa § 58 CMP O nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

24. Nakoľko súd po preskúmaní nezistil osobitné dôvody pre priznanie náhrady trov konania úspešnému oprávnenému z výživného a v konaní nemal preukázaný vznik trov konania na jeho strane, pričom nárok v tomto zmysle si ani neuplatnil, preto mu súd nárok na náhradu trov konania nepriznal a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.